

נקודת אור בפרשה – כיבוד הורים – פרשת תולדות

נאמר בפסוק: "ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל החמד את אשר אתה בבית ותלבש את יעקב בנה הקטן". **ובמדרש** (בראשית רבה סה, טז) **מובא:** "אשר אתה בבית - שבהן היה משמש את אביו. אמר רבי שמעון בן גמליאל, כל ימי הייתי משמש את אבא, ולא שמשתי אותו אחד ממאה שמשמש עשו את אביו, אני בשעה שהייתי משמש את אבא הייתי משמשו בבגדים מלוכלכין, ובשעה שהייתי יוצא לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים, אבל עשו בשעה שהיה משמש את אביו לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות, אמר: אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות".

ואמרו חז"ל: בזכות מה זכה עשו שראשו נקבר במערת המכפלה? – לפי שכאשר היה אומר לו אביו: "עשה דבר פלוני", היה אומר לו עשו: "על ראשי!" **והדבר מלמדנו,** כמה ערך עליון יש למי שמכבד את הוריו, שעם כל רשעותו של עשו, זכה שראשו קבור במחיצתם של האבות והאמהות הקדושים והקדושות, וכל זה רק בגלל שהיה מכבד את אביו.

עוד מספרים חז"ל: על רבי יהושע בן אֵלם שרצה לדעת מי יהיה שכנו בעולם הבא, ולאחר שעשה סיגופים ותעניות, אמרו לו מן השמים ששכנו הוא "ננס הקצב". כששמע זאת רבי יהושע הצטער שעלה בחלקו לשבת ליד קצב בעולם הבא, והחליט לחפש מיהו אותו קצב ומה מעשיו כאן בעולם הזה. כשמצאו, שאלו מה הם מעשיו. אמר לו הקצב, שבמשך היום הוא עוסק בחנותו, אבל כל זמן פנוי שיש לו, מיד הוא הולך ומטפל בהוריו הזקנים; רוחצם, מאכילם ומשתדל לשמחם. כששמע זאת רבי יהושע, שמח ואמר, שאכן בזכות מצוה זו ראוי הוא לשבת ליד ננס הקצב, היות ויודע הוא לכבד את הוריו כראוי.

ונתבונן במעשה זה: מצד אחד עומד רבי יהושע שכל ימי חייו עסק בתורה ובמצוות, והגיע לדרגה כה נשגבה עד שיכול היה להחיות מתים. ומצד שני עומד קצב פשוט שבמשך רוב ימי חייו עוסק במסחר ובעניני העולם הזה. והנה, אותו קצב פשוט זוכה לשבת ליד אותו צדיק וקדוש בעולם הבא שהוא עולם האמת. וכל זה – למה? בזכות שהיה נזהר במצות כיבוד הורים!

מדוע כה חשובה היא מצוה זו? תשובה לכך כתב בספר 'החינוך' (מצוה לג), וזה לשונו: "שראו לו לאדם שיכיר ויגמול חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל וכפוי טובה, שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלוקים ואנשים. ויתן אל לבו כי האב והאם הם סיבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, וגם יגעו בו כמה יגיעות בקטנותו".

כלומר, מכיון שהוריו של האדם הם אלו שהביאוהו לחיי העולם הזה, לכן חייב האדם לכבדם בכל הכבוד שיכול לכבדם, ולעשות כל תועלת שיכול לעשות למענם, וגם בנוסף לזה הם הרי התייגעו עליו כשהיה קטן, וכעת זה הזמן להחזיר להם טובה...

סיפור נפלא מספרים על רבי רפאל טולדנו זצ"ל, שבהיותו בן 9 שנים חלה במחלה קשה, והיה שוכב במיטתו גונח מכאבים ומתפתל ביסורים קשים ומרים. פעם בא חבירו רבי יוסף משאש זצ"ל לבקרו וראה כיצד הוא בוכה ומצטער. לפתע נפתחה דלת החדר, אביו של רבי רפאל בא לבקרו. והנה, מיד באותו רגע שראה רבי רפאל את אביו פסק מבכיו והחל לחייך. כשיצא אביו של רבי רפאל מהחדר, שאל אותו חבירו רבי יוסף: "איך יכולת לעשות זאת, הרי במו עיני ראיתי שאתה סובל כל כך?"! ענה לו רבי רפאל: "לא רציתי לצער את אבא, די לי שאני מתייסר, לא רציתי שיכאב גם לאבי...!!!"

יעזרנו ה' לקיים מצוה חשובה זו אשר עליה הובטחנו מפורשות בתורה הק' (דברים ה, טו): "כבד את אביך ואת אמך... למען יאריך ימך ולמען ייטב לך".